BARCELONA 26 DECEMBRE 1907. ANY I.—NUM. 5

LA NOVA TRALLA 5c.

Redacció i Administració
Carrer Ample, 40, pral.

Sortirá 'ls Dijous

Volém la llengüa catalana ab carácter oficial i que catalans sian tots els que á Catalunya desempenyin cárrecs publics; volém Corts Catalanes, no sols pera estatuir nostre dret i lleis civils, sino tot lo que's refereix á l' organisació interior de nostra terra; volém que catalans sian els jutges i magistrats i que á Catalunya 's fallin en última instancia 'ls plets i causes, volém ser árbitres de nostra administració, volem . . . . . .

(Del manifest de la Unió Catalanista de 16 de Mars de 1897).

La nostra campanya

PER LA LLIBERTAT INDIVIDUAL

Es un fet innegable que d'un quant temps ensá aném perdent poc á poc les darreres garantíes de la llibertat individual, que fins als primérs temps de la Regencia, havíen pogut servirse més ó menys migrades.

La llibertat d'imprempta i la de la tribuna pública, han mort á mans d'una renglera de lleis especials que lliguen moltes vegades á l'humana intel-ligencia al criteri de l'autoritat encarregada d'aplicarles. Que per dignes i justes que sigan les persones que semblant autoritat representin, es impossible que pugan sustreures á les influencies del medi en que viuen.

Les lleis especials á que'ns referim, que'ls parlaments deixáren passar *com una seda,* fóren el comensament de la persecució que avui sofrim els homens d'oposició veritat, els que no fem ni farém mai pactes escandalosos per lo inmorals, ab els que manen ó ab els qu'estigan prop del poder.

Per si no n'hi havía prou ab aquelles lleis preparades com una espessa xarxa, per cassar als escriptors de tanta sinceritat com inexperiencia, i tement tal vegada que poguessin sortir homens qu'ensenyessin al Poble 'l camí á seguir, s'ha coronat l'obra que podríem ben bé calificar d'inquisidora d' aqueixos darrers temps, ab la publicació de la llei qu'en diuen de jurisdiccións i la supresió del exercici del Tribunal del Jurat en territori de Catalunya i per determinats delictes.

Ja desde are, la persecució contra 'ls que de paraula ó ab la ploma propaguen idees contraries á l'estat actual de coses, ha pogut ferse més enconada, més ferma i més efectiva.

No som tant sols els catalanistes, els que sofrím les doloroses conseqüencies d'aitals excepcións llegislatives que á Espanya constitueixen una regla general, ho son també 'ls republicans, els carlins i tots els partits i'ls homens que ab els governs no hi volen pactes.

La solidaritat va constituirse ab el fí primordial de derogar la llei de Jurisdiccións i els representats d'ella, no solzament no han sapigut exigir aquella derogació, si no que ni menys han sapigut obtenir que la seva aplicació fos més raonable. Els procesaments i les condempnes se succeeixen tant sovint que ben prompte les presons serán plenes de periodistes i de pacífics ciutadants sotmesos á jurisdiccións especials. Gaire bé cada día llegireu en els periódics, com la cosa mes natural i llógica, l'anunci de concells de guerra contra paisans.

Per aixó nosaltres, que veiem que'l mal te arrels quelcom més fondes que les de la llei de jurisdiccións, ens atrevim á proposar, no una solidaritat, sino una intel-ligencia, un acord entre tots els partits i'ls homens veritablement aimants de la llibertat individual per empendre una campanya seguida, ferma inexorable contra aqueixa situació anormal a que s'ens ha portat.

I nosaltres per la nostra part, ja desde are, comensarém a iniciarla.

Creiém qu'avans que tot, hauría de convocarse al poble de Barcelona a un miting grandiós, en un teatre dels de mes capacitat d' aqueixa ciutat o a les *Arenes* i allí esposarlhi el perill que corrém de perdre les tristes despulles de llibertat individual qu'encare ens resten. I a n'aquell acte solemne, devant de tot un poble sedent de llibertat i de justicia, podría donarse per comensada la tasca de demanar al govern i als representants de tots els partits, l'inmediata derogació de la llei de jurisdicicción i la reforma complerta del Código de Justicia Militar i del de la Marina de Guerra, en el sentit de que mai els paisans pugan quedar sotmesos a la jurisdicció de Guerra ó Marina per cap delicte, cualsevul.

LA GROSSA DE MADRIT

A nosaltres si que 'ns ha caigut la GROSSA

ga que fos la seva naturalesa i en temps de pau. Això, malgrat totes les lleis, ningú'ns pot privar de demanarho, perqué al ferho ejercitém un dret reconegut per la Constitució del Estat.

Si malgrat aquesta solicitut rahonada, legal, pacífica i justa, persisticin els governs i'ls representants de la Nació en *fer els sorts* allavores hauría arribat l'hora de realisar una manifestacio de tot el poble de Barcelona pera apoiar tant justes peticións, manifestació que podría reproduirse mentres no's conseguís l'obgecte queab ella's perseguís.

Això es lo que honradament proposém a tots els partits i a tots els homens que sigan verament aimants de la llibertat individual i lo que nosaltres estém disposats a complir, perqué no temém excomunións de ningú.

I si per cas en aqueixa noble empresa no trobém qui vullgui ajudarnos, no'ns donarém pas per vensuts, sino que tots sols la empendrém com una nova creuada qu'ha de portar al Poble a la terra promesa de la llibertat, l'igualtat i la justicia.

No temém parsecucións i la proba es qu'escribim aixís desde la presó. Qui vulgui venir ab nosaltres que vingui, no mirarém pas la seva procedencia, sino les seves intencións.

Ja desde aqueix moment, desitjosos de fer llum en la qüestió de les persecucións polítiques, obrirém desde'l vinent nombre, una secció destinada a tractar d'aqueixos assumptes, ab el titul de **La Llibertat individual a Espanya**, en quina secció donarém compte, per coneixement del Poble, de tots els processaments de que se'ns invii nota, relacionadas ab questións socials i polítiques i ab les lleis especials avans esmentades, a fí de que 'l mon enter pugui enterarse dels graus de llibertat de que's frueix a n'aquesta beneida terra del mitjorn d'Europa, al comensament del sigle XX.

Ja ho sabeu, doncs; tots els que sofreix in presó preventiva, processament o condempna per delictes de semblant naturalesa, envieu nota detallada dels fets, que nosaltres els inscriurém en el *catálec negre* que comensém a formar i que no per fatxendería, sino per esser els cassos que mes coneixém, encapsalém ab la narració de les persecucións de que nosaltres som víctimes.

Missatje

La Redacció de LA NOVA TRALLA no podia restar indiferent devant de les vexacións iniqüees i persecucións contínues de que son victimes els pobres polonesos adscrits al Estat alemany en lo que s' anomena *Ducat de Posen*, com no podrá restarho mai devant de cap persecució que sufreixi quiscuna de les nacionalitats históriques qu' avui reivindican el dret de viurer vida plena.

Per aqueix motiu havém acordat endressar un significatiu missatje als companys en desgracia de Palonia, encoratjantlos per fer cara á la persecució i oferintlos el nostre petit esfors per tot lo que convingui.

Aqueix missatje, que será traduit al esperanto, l' imprimirém i 'l repartirém per les terres de Palonia, Irlanda, Boenia i demés nacionalitats esclaves d' Europa, á fi de que per tot arreu puguin mourers les conciencies cap al gran moviment llibertador qu' ha d' esser la fonamental obra del segle XX.

A n' aqueix document, proposarém una ferma confederació pera 'l mutuu apoi de totes les nacionalitats oprimides, ab comité ben organisats á Paris, Londres, Viena, Berlin, Nova York i demés capitals aont convinga

Com es natural, per aqueixa obra haurém de menester la cooperació dels nostres bons amics, qu' al moment de publicar el *Missatje* ja dirém en quina forma haurá d' esser.

Catalans: ¡Visca la llibertat dels pobles i dels homens!

La representació Corporativa

Succeirá ab la representació corporativa lo que passa á Espanya ab totes les coses: qu'es fará tart i malament.

Sempre havém estat partidaris de qu'en el régimen de les colectivitats naturals (municipi, comarca, nació) hi tingan representants les corporacións, les naturals en primer terme (el múnicipi á n'els conçells comarcals, les comarques á n'el concell nacional ó parlament) i les artificials creades per altres causes en segón terme.

Quant Catalunya constituía un Estat independent (sigles XII, XIII XIV i XV) confederat ab Aragó i mes endevant també al unirse ab Castella, la representació corporativa pera'l govern i administració del país i, de les comunitats constituí la més ferma garantía del dret d'aquells ciutadans de Barcelona i dels demés municípis á n' ella assímilats que fruíen una llivertat envejada per tots els altres pobles d'aquell temps.

Ab les instituciónus i sistemes moderns, l' individuu, nominalment lliure, realment es troba isolat i esclau d'aqueix isolament, sense lligams beneficiosos invincles de solidaritat ab aquells que tenen ab ell comunitat d'interessos.

Per aixo's fa precís girar l'esguart enrera, no per copiar servilment lo qu'ha sigut, sino pera adaptar á les necessitats de la vida moderna alló que per el sol fet d'haver conviscut ab nosaltres, s'ha demostrat qu' encarnaba á n'el nostre esser.

D'aqueixa necessitat fondament sentida dasde l'establiment del régim constitucional, fins are no se n'han comensat á preocupar els parlaments i'ls governs espanyols, empró ho han fet tant tart com han pogut i tant malament com puga imaginarse.

Perqué lo natural es adaptar les lleis á la realitat de la vida, als fets i á les costums; no violentar aqueixes pera adaptarles á la lleí qu'es justament lo que tracta de ferse ab la lleí anomenada d'administració local.

Está molt bé que s'estableíxi la representació corporativa; empró avans que tot, s'hauría de determinar quínes son les corporacións á les que s'ha de concedir representació i organisar totes aquelles que sigan precises i convenients al desenrotllo de la vida local i comarcal. S'haurien de determinar, reglamentar i constituir, després d'escoltar els ciutadans totes aquelles corporacións que sigan un acoblament d' interessos afins, i que naturalment van concretantse. Els gremis ben organisats, renovellats i enrobustits haurían d'esser la base d'aqueixa representació corporativa.

Això es lo que s'havía de fer, i això es lo que no s'ha fet, i per aqueix motíu podem assegurar que'l règimen de representació corporativa que tracta d'implantarse ab la nova llei, es mort avans de naixer.

ARÍSTIDES DANYANS.

Sempre igual

No hi ha esmena

La discussió dels presupostos de l'Estat per l'any vinent, ha vingut á demostrar una cosa que ja fa molt temps que la venim sostinguent nosaltres: qu'á n'aquell benharat país dels toros, d' en Maura, d' en Moret i de la *Marxa de Cadiz* no hi ha esmena.

Cada any succeeix el mateix. Els presupostos de l'Estat que son el nirvi de la seva vida, i á n'els qu'haurían de trasplantarshi, convertintles ab xifres, totes les aspiracións de millora á n'els serveis, d'esmena de conducta en lo anministratiu i d'adressament de torçats camins polítics seguits fins are, es presentan tart i l'aproben depressa, gaire be en sense oposició i fentse no mes tres ó cuatre discursos *d'oposició convinguda* per anar entretenint al poble ab aqueixes coses relluentes de *riquesa nacional*, *estrategia*, *instrucció* i tantes altres, que donen lloc als aplaudiments dels amics i fins quiscunes vegades á la felicitació dels adversaris, empró que no condueixen á res práctic.

Y aquest any, com deíem avans, ha succeit el mateix, com succeirá l'any vinent i l'altre, i l'altre; qu' aqueixa es precisament la política dels capitostos dels partits espanyols, la del ditxo catalá de *qui dia passa anys empeny*.

Enguany, malgrat aital tradició parlamentaría, eren molts els que's creían qu' haurían sobrevingut quiscuna discussió important. En cada una de les seccións del presupost, (siga'l d'ingressos, siga'l de gastos) poden desenrotllarshi cada un dels diferents punts del programa nacionalista, i això feia creurer á n'alguns que'ls diputats que's diuen *nacionolistes* haurían aprofitat la discussió del presupost pera desenrotllar el nostre programa en forma d'esmenes raonades, ben apoiades i detingudament discutides.

Precisament els presupostos de Guerra, Marina, Foment i Instrucció Pública eren els mes apropósit pera portar á terme tant bella obra, esporgantlos, purificantlos, analisantlos. ben bé i no deixant aprobar res que no hagués passat per el cedás de la discussió parlamentaria, que dona lloc després á la critica popular. Podían haverse suprimit moltes despenses que no son reproductives i *atacat al enemic per la part mes flaca, por donde mas le duele,* que diuen els castellans. Per que es innegable que certs poblemes no mos poden resoldre ab el presupost de l'Estat á la ma i esmotxant partides i mes partides, reduint unes xifres i aumentant les altres.

¡Ab si nosaltres tinguessim inmunitat parlamentaria, qu'en diríem are de coses substancioses sobre aqueix punt!

Mentrestant limitémnos á repetir:

«No hi ha esmena.»

Del natural

El tren brunzia sordament, freturós d' agafar l'arrancada i fugir de la estació. Un febrós anar i venir de viatgers, obrir i tancar de portelles, donava á coneixer que no mancava gaire per la marxa. De sopte va obrirse la porta del méu departament i entrá d'una revolada un jove, que sense cuidarse de mí, se posá á inquibir de qualsevol manera, maletas, sacs, i paquets, que li anaven donant algunes dones. Una vegada la carga á dalt, varen pujar totes les dones i algunes criatures, ressonant seguidament el repich de la campana. I el tren comensá á lliscar suauement pels riells, cambiant gradualment la velocitat, mentres la máquina xisclava victoriosa.

Ja un xic refets els que havien entrat al méu departament, me varen donar el bon día, pregantme 'l jove que'l dispensés de la seva brusquetat, de la que havia sigut causa la por de perdre 'l tren,

El mont de sachs, maletes i paquets anán desapareixent pels prestatges; i una vegada tot arranjat, jove dones i criatures varen asteures per reposar de la marxa precipitada que havien fet, segons se desprenía de la vermellor dels rostres i els respirs forts' que amenassaven acabar l'aire del vagó.

El jove anava vestit modestament, ab trajo de treballador en día de festa; aspecte inteligent, ulls plens de vida, que brillaven esperansadors sota del front ample enmarcat pels cabells negres i llustrosos. En quan á les dones, n'hi havíe de totes las edats. Una que ja se li podía dirvella, un altre de no gaires anys menys i dues més; una d'elles ab una criatura 'l pit á la que alletava, i l'altra d'uns vint anys ab tots els aires de soltera. Tres criatures, que la més gran no passaría de sis anys, completaven aquella extranya familia.

—¿Aónt deu anar tant carregada aquésta gent?—Me preguntava jo mateix.

Dones i criatures s'havíen aixecat i contemplaven per las finestres la natura que s' anava descapdellant al pas del tren com una visió cinematográfica.

Sols va restar assegut devant méu el jove, que. com si endevinés el méu pensament, va somriure afablement, tot diguentme:

—L'hi deu haver extranyat vèurem entrar tan carregat i acompanyat de tantes dones i criatures. ¡Qué hi farém! Jo soc de planyer una mica. Ab aquesta companyía tinch d'anar fins á Xile.

—Are aném á Fransa—prosseguí—per embarcarnos, i aixís el viatge ens surt molt més económic. De totes aquestes dones i criatures, sols n'hi ha una de la meva familia, la més vella. Aquelles dues hi tenen allí dalt el marit, aquella joveneta el promés, i jo, el pare.

—¿Ja hi teniu treball allí?—li vaig preguntar.

—No, empró no'm será difícil trobarne. Tots els que hi son, ne tenen. El pare mateix, feia molts mesos que aquí no trovaba feina, i are no la passa malament. Ja que aquí va tan escassa la feina i si se'n troba sols es te la perspectiva d'anar á amorir en un hospital—si hi ha plassa,—després d' anar tota la vida fet un escarrás, es precis fugirne. Aquesta terra es molt ingrata,

—No ho diguéu això, jove Are que marxéu i mai més potser la tornaréu á veurer, al meny no'n reneguéu. Catalunya es una bona mare, empró no li es possible etendre al seus fills, perque, si bé rica, hi ha algú que li xucla els diners, que podría esmerar ab élls.

—Potser te raó.

—Quan siguéu allí dalt, planyéula á Catalunya; recordeuvos d'élla i ensenyeula á venerar á n'aquestes criatures, que totjust vinguts á la vida, no han tastat d'ella més que'l fel. Els hi heu de dir que aquí s'estima la vida, el treball, la llibertat, per lo que's treballa, i ho conseguirém dintre més ó menys temps.

L'obrer va restar pensatiu. I el tren, esbojarrat, indiferent, continuava atravessant per planes i montanyes, llansant bafarades de fum i xiscles estridents , ... ,

. . . . . .

. . . . . .

Jo havía arribat á lloch i vaig despedirme d'aquella gent que mai més veuraí. El jove estrenyentme la ma fortament, ab una afectuosa brusquetat, 'm diguá mentres baixaba:

—Lo que vosté m'ha dit, cregui que no

o oblidaré. Desde que vosté m'ha parlat, ue'm reca més deixar aquesta terra.

I quan vaig sortir de la estació, mentres aminava cap al méu hostatge, pensava ristement en que encare hi ha gent que reuen que la nostre terra els hi nega la ida. ¡Quína pena més fonda, que vaig sentir! Me feu l'afecte, d'un caixer al que li oben els diners i ell ha de passar per llaire. Perqué la nostre terra es rica, i ab la eva riquesa podría viurer molta gent, emperó els seus diners s'escolen sense parar, xclats per l'Estat assadegat de riquesa. Catalunya deu passar per mala mare als lls de molts dels fills, que tenen de marxar l'altra banda del mar per anar á cercar la ida.

G. LLANO.

¡¡Endevant sempre!!

Bons companys nostres; ¡Endevant sempre! Som els esbojarrats, som els comprometedors, som els *caps-calents*, som els apóstols de la sagrada i salvadora intransigencia,

Empró som també'ls qu'aném á la presó, els que lluitém, els que mantenim viva la fé catalana i els que regalém generosament mes de quaranta actes á gent que després no saben ferne l'us que prometeren i que ns deixen á n'el moment del perill pretextant que comprometém la causa.

Per aixó, no defallím, bons companys nostres: ¡Endevant sempre!

No hi fa res que'l poble no hi vegi encare prou clar: nosaltres no cambiarém cada setmana la nostra conducta, segons el tiratje ó la venda del periódic. *¡No aném á fer negoci, sino á fer conciencia catalana.*

Tenim ben fet i ben pensat un criteri respecte l'actual situació de Catalunya i aném á inculcarlho al poble, demostrantlhi qu'es el mes just i el mes encertat. No anirém mai á remolc d'un públic enlluernat ab falses promeses que nosaltres sabém que no han de cumplirles aquells que les han fetes.

¡¡Endevant sempre!! - bons companys.

Som els despreciats, som els escarnits, som els oprimits, som *el poble*, som *la massa*, som els humils, som els pobres. Empró som els honrats, els intransigents i'ls conseqüents, els que no vendrém mai á la nostra *Mare* per un espatec d'aplaudiments de la majoría, ni per una cartera.

¡Endevant sempre! bons companys. No volguém fer com aqueixa anomenada *gent d'ordre* qu'al arrivar al cairell de l'abim de la revolució, fugen esfereits i's claven les armes de llurs defensors.

¡¡Catalans, endevant sempre!!

El Gran Casal

Prompte, ben prompte, podrem posar una fita al moviment de Catalunya, que será l'espiel de nostres revindicacións. L'obertura del gran casal, centre d'operacións del ejército Nacionalista Catalá, temple del insigne Valentí Almirall, soca robusta d'aquest entussiasme patri, aont deuran sostenirse batalles precursores del triomf no llunyá, d'una nova era de felicitat per la familie catalana.

Una nova bandera flamejatá á un dels carrers més céntrics de Barcelona, l'emblema sant de les redempcións catalanes; les quatre barres vermelles, sobre les cinc grogues. Les vermelles, símbol gloriós de la sang justiciera qu'espera la seva hora, símbol del nostre radicalisme, i símbol de revenja; les barres grogues son el sol que's reflexa i's reflexará sempre en nostres actes, mentres corresponguin á la vermellor dels costats, símbol de les riqueses de nostra rassa, la qual per més anorreada que fos, tornaría á reapareixer més gloriosa i més triomfanta, junt ab els més civilisats sérs de la Naturalesa dels quals á la claror del sol qu'ens illumina i la rojor de nostra sanc, que hem d'estar disposats á darla tota si la Patria ho exigeix, formen en conjunt la nostra ensenya, que desplegada s'hi llegeix *Progrés* i *Avant*.

Nostres avant-passats, formáren eixa nostra ensenya ab sang seva, la que derramaren per la llibertat de sa mare, de sos fills, de sa patria, preferint la mort al ignominiós esclavatje.

Importancia innegable es la fundació d'ex Casal quines ideas foren el bressol del inmortal Almirall, i deurá serho de nostres generacións futures.

Cataláns, femnos tots voluntaris; anemhi tots á les rengleres de soldats voluntaris, defensas d'aquesta nostra ensenya, espill de nostre demá triomfal.

Unir tots el que lluitém, usant nostres lleis, costums i llengüatje, l'ajuntament de nostra terra á elements extranys, l'inversió de nostres diners á coses nostres, la supreció ó disminució de contribucións, que cada any aumenta, el no anar á servir fora de casa, forsosament, l'anulació de les nacións xorques i l'implantació de les veres, será una de les obres que propagará aquest nou centre, ab l'ajuda de tots els fills de mare catalana que no siguin xorcs.

Anémhi tots á les maniobres d'aquest ejército que lluitará ab fé, ab raó i ab justicia, fins assolir lleis que pugan fer de nostra Catalunya, una Catalunya nova, mestressa de lo seu.

Tot aixó depent de vosaltres els qui sentíu l'amor patri, no per forsa, sino per obra de Natura i per convicció.

JOSEP M.ª FELIU

Per la ensenyansa

Al escalf de nostre gran moviment nacionalista, ha sorgit una entitat, que sense soroll fa un gran bé á la nostra Patria, ja que sa missió es la de procurar per medi de la instrucció verament catalana el desenrrotllo intelectual dels nostres infants.

Es aquesta, la «Associació protectora de la ensenyansa catalana», quin fi no es altre que 'l de donar impuls á la creació d'escolas, subvencionantles en la mesura de les seves forces, per que'ls alumnes qu'á n'elles assistexin, surtin al acabar, de les mans dels mestres, ben preparats de cervell pera abaurarse ab prpfit en les belles fonts de la ciencia, en sas diversas branques, á fi de que una vegada homems, fórmin nombrós estol de lluitadors intelectuals, quines gestes individuals, contribueixin al major explendor de nostra benvolguda Patria, logrant que sia la Catalunya rica y plena del avenir, mirall de pobles civilisats.

Per disort, no tos ni de bon trots, se preocupen com deurian, de la existencia y hermosa tasca, d'aquesta Associació, á quina prosperitat tot els catalans tenim lo dever moral de contribuir portant, els que'n tinguin, sos fills á les aules de les escoles per ella patrocinadas, y 'ls altres, inscrivintse en sa llista de socis, per la cuota que bonament puguin pagar, qu'al nostre entendre, els cabals qu' ab aquest objecte's esmersin, son la llevor del present, qu' ha de donar mes sanitosos fruits pera 'l demá de nostra Patria.

Actualment y mercés en bona part, á les subvencions del nostres honorables Ajuntament y Diputació, son ja algunes les escoles de noys y noyes, protegides per la «Associacio protectora de la ensanyansa catalana» encar qu' en forma bon xic migrada, per manca de grans medis.

Ab pochs cabals, per bona voluntat que 's tingui, noespossible fer grans obres, y com que molt gran y absolutament necessaria es la que persegueix aquesta entitat, per aixó es que fem una crida á tots els catalans de cor y bon seny, per que s' en preocupin y contribueixin ab ses cuotes ó donantius, xichs ó grans, á tant hermosa tasca.

Sols aixis haurem complert tots com á bons ciutadans y com á patriotes de debó y nostra aimada mare Catalunya ens n' estará agraida perque 'ns haurem portat com á bons fills.

M. G. y X.

Reial ordre sense profit

El ministre de la Governació *enternit* per un crim comés á la *coronada villa* per un d'aquests subjectes embrutits per el llot del vici, va idear un sistema per evitar en *toda España* (aquesta gent en tot han de tenir la mania unitarista) la perpetració d'actes sagnants més propis de selvatges que d'homes quina apariencía es de civilisats. Y tal dit, tal fet: Redacta i trasllada inmediatament á la *Gaceta*, una reial ordre proibint en absolut la venda d'armes blanques. Molt ben fet. Y, al igual que un conegut escriptor, planyemnos de que no sigui per instint propi que'ls homes sentin repulció per tota mena d'armes, que sigui necessari encar, que desde les *alturas del poder* s'hagin de dictar lleis, decrets i reials ordres obligant á complir coses que'l día que'ls homes siguin lo suficientment concients de si mateixos no hi haurá ni necessitat d'esmentar tantsols. Pero no es aquí aont vaig.

El Sr. Lacierva's deu haver cregut que proibint la venda de dites armes, la gent no'n podría comprar, i no comprantne fora difícil que's vessés sang humana per el sol capritxo, l'encegament ó la mala fé d'un ser embrutit i degenerat.

Ab molt bona intenció, doncs,—aixó s'ha de suposar sempre—s'ha fet la reial ordre que'ns ocupa, pero á ne'l nostre entendre, no portará cap resultat beneficiós, ni de moment, ni més tart. Perque si be es veritat, que si's compleix la reial ordre, ningú podrá comprar ganivets ab inscripcións de *Biba mi dueño*, *Soy un sepulturero* i altres per l'estil; i deixant de banda que hi han eines que sense esser armes blanques serveixen divinament per ocupar el lloc d'aquestes, tothom, en cambí, podrá comprar cada setmana, cada día, sempre que's vulgui *manuals del crim* podriem dir, podrá comprar papers tant repugnants i tant perjudicials per les multituts incultes com *Los sucesos* i altres publicacións semblants que, per diosrt, no'n manquen pas.

Aixis es que aquesta reial ordre fa'l mateix efecte que si á un home qu'estés fermament decidit á suicidarse s'el vigilés continuament per impedirli que portés á cap el seu propósit, pero que'ls mateixos encarregats de la vigilancia's cuidessin de ferlí á mans dosis de vereno per que se les engullís. Tallant les branques i deixant el tronc ab les arrels en peu, no's fará altra cosa que lograr que l'arbre prengui mes vigorositat i mes corpulencia. No atacant de ple á lo que dona instruccións per cometre selvatjades, sempre estarém al meteix nivell, L'unica variant que hi haurá, si la real ordre no's torna lletra morta, es que les víctimes dels futurs críms, en contes d'ésser traspassades per les odioses i repugnants *navajas de Albacete*, ho serán per altres eines que no serán d'Albacete precisament, serán de aqui, d'allá, de tot arreu, de tot allí aont encara hi predomini el regnat de l'ignorancia i de l'incultura.

JAUME CARBONELL.

Contrarietat

Falles festives

L'home satisfet, apretá entre llurs brassos á la seva muller, ab l'intenció de venir á passar uns quans dies á Barcelona ab desitj de coneixer el caracter catalá.

La seva dona, jove i coqueta en extrém, á l'estació li digué ab veu melosa:

—*Que no te piedas rey de mi corazón... Que no te asesinen!*

Nova apretada .. Un xiulet de la máquina, i don Pepito carregat com un camalic, ficantse á n'el calaix de la companyia ferroviaria.

El serio escribent del ministeri de Governació, el matí havía combregat y confessat, devant la por d'un descarrilament, cosa molt possible, á n'aquesta desventurada patria.

No cal dir, que durant el trajecte trová gent castellana que l'interrogáren i conversá afablement, pero l'home sentía, á mida que s'en anava acostant á Catalunya, certa por i mal estar, pensant trobar en lloc d'unu ciutat plena de vida pel trevall, un caos de degeneració y embrutiment.

Li havien pintat ab colors tan negres la terra catalana, que el dependent d'en Lacierva cregué que al arrivar á *l'andeni* tocar de peus á terra, se veuria escomés per una tayfa da criminals. Pero no: aixi que l'home posá son cos al *apeadero*, sentí un xarroteig que li causá agradable joya: cre udiferents empleyats que conversaven ab lr seva mateixa parla. Sentí viva sorpresa i no pogué amagar l'alegría, entreobrin els llavis per escaparshi un dols somriure.

Aquella impresió ds por se li esvai dessegüida.

Al pujar l'escala, son amic Lopez Sanchez el cridá ab vera satisfacció. Era aquet un ver amic de fatigues del jove foraster fill d'aquelles terres que sols saben el castellá, sense que mai s'hagin preocupat d'estudiar nostre i dioma. Aixis es, que abdos companys, pujaren tot seguit á un tranvía, per dirigirse á n'e domicili de 'n Lopez Sanchez.

El conductor del tranvía era cas'ellá, cosa que soptá á n'el madrileny, pero más efecte li causá, al sentir parlar vora seu unes senyores el *castila* serrat.

En *Pepito*, se fixá ab el tránsit continuu de la nostra ciutat: el carreteig marejador brigades municipals i se sentí satisfet: no duptá que are anava á sentir paraules catalanes: purament regionals, per esser els treballadors en terra propia.

S'acostáren per veure el mangonament de l'obra: el foraster escoltá ab vera atenció: ¡Desilusió nova! Tots aquells traficants de terra, guix, ciment i altres mamposteries, eran aragonesos, andalusos, i altres que no parlaven com ell desitjava.

Impossible es descriure la decepció rebuda. En *Pepito* no sapigué acabarse de que en un lloc que tant se parlava que eren manats de corbs sens entranyes, no hi haguessin els propis *separatistes* treballant ja en estacións, ja en tranvies, ja en dependencies públiques... Allò'l sorprengué de veres.

Arriváren per fi á correus. Pujáren al

primer pis perque 's firmés rebut de la carta: l'empleyat de l'oficina, era castellá: dos més que feien la repartició, castellans: els dependents de reclamacións, castellans: els de la llista de correus castellans: el porter castellá i un policía abaix á l'entrada castellá per torna.

¡*Jesús*!—exlamá sense poguerse reprimir més en *Pepito*—*¿Pero amigo, en donde hay un cataldn?*

En Lopez Sanchez va somriure maliciosament. Se tregué el rellotge i vegé qu'eran les dotze de la mitj-diada. Per atendre al amic, el portá al Funicular: Pujaren al tranvía, en pujaren d'altres de diferents indrets, trobant als conductors tots castellans. I a á la avinguda del Tibidabo al acostarse á la finestra pera pendre billet, l'home 'ls digué:

¿Lo quieren de primera ó segunda?

¡¡Castellá també!!

No hi havía més: el pobre *Don Popito*, estava de veres desesperat devant la contradicció de son desitg.

Ja á la fonda. un jove elegant en correcte veu castellana preguntá de quin preu volian l'ápat.

Menjáren y després contempláren de desde 'l cimal, la ciutat... aquella ciutat tan desprestigiada pels seus amics, pero que 'ls deixá boca badant contemplantlasota un cel serè, d'un cel explendorós y de joia. els rostres plascívols de nostres honrats obrers, sagell d'un poble que viu esperansat de delectanses dolses i fruidores.

Arrivárem al carrer de Pelay, i allí descendiren del tranvía per ficarse á una escala, lloc ont vivía l'amic. La portera, dona vella, li doná un *Buenos días*, sense fingiment de parla: aquella dona era dels seus

En Lopez Sanchez presentá á n'en *Pepito* á la casa de dispeses, ots ells castellans, fora d'un senyor alemany.

La familiaritat era agradable: en *Pepito* duránt la llarga estona no havía sentit encare parlar en catalá, cosa que desitjava dir i que aquell día no pogué.

L'endemá, ab motiu d'anar en Lopez á cercar la cédula, digué á son amic que sortirien els dos á fi de que 'l nou forater veyés quelcom de la ciutat, i quiscuns edificis publics.

Anáren á l'Administració Arrendataria de cédules i allí els parlaren també en castellá: sortint d'allí, havent de fer un giro á n'el Banc en Lopez, plegats anáren á n'el casal de la Rambla de Santa Mónica. Com se suposa, els empleyats eren castellans tots...

En *Pepito* quedá extranyat, mes no s'atreví á articulejar qualque mot de sorpresa No se'n savía avenir de que á Barcelona, rica capital catalana hi hagués un catalá...

Pensá l'home, esperar ocasió apropiada per sentir l'*aspror* de la nostra franca, encare qus per ells adusta parla.

A n'ell li feya gracia de trovase ja aprop de vintiquatre hores á Barcelona sense haver sentit obrirse uns llavis catalans, ni veure separatistes en lloc: el pobre *dependiente* del ministeri, s'havía forjat contemplar quadrilles, ab capitans, de gent catalana, ab esperit de derogar lleis i imposaments de la seva propia rassa. Mes no, veya res d'alló.

Be: ja tenim á n'els dos amics sortint del Banc per anar á Correus á certificar la carta per enviar la lletra á dintre, per por de perdre la cosa molt acostumada al nostre país.

Durant el camí, en *Pepito*, ressegui ab esguart fixo les persones que transitaven: vegé á un estol de obrers, empleyats á unes

En *Pepito* sentí en son cor una sensació nova devant del magestuós panorama que 'l rodejava... Fins en l'intimitat, sentí dolor, d'haver cregut mil vegades lo que *allá* en el seu terreny havía sentit dir contra la ciutat que restava á sos peus...

Aquell fumejar de les xemeneies de mil fábriques, quines floques de fum s'esvaien enlaire entre l'espai... Alló 'l captivá i entre ell v apensá: —Has tingut mal cor de profanar aquesta terra, sadollada de vida, sense vèurela ni en somnis.

I abaixá el cap avergonyit... ab cert remordiment aclaparador.

En *Pepito* vingué cinc dies mes á la ciutat, mes no trovant un catalá: arreu parlaven la seva llengua: en el teatre: en el cafè: á n'els billars: á les reunións: els amics den Lopez: els guardes dels carrers: á *teléégrafos*, á les agencies aduaneres... á ¡tot arreu!

L'home marxá ab fonda peua... Va veure al pas del tre, gent ab barretina morada, que no podia parlarhi. . Aquells va semblarli que devian esser els únics cataláns...

Ja de retorn á la seva terra, la muller aná á esperarlo. Ab ingenuitat al abrassarlo novament, li preguntá;

—¿No te han pinchado?

En Pepito restá quiet, tacit: ab cert aire preocupat que nn passá despercebut per la seva esposa. Aquesta ab mímositat li preguntá:

—¿Qué tal, Pepito, los catalanes? ¿Son malos verdad?

El xicot, se la mirá ab pena digué:

—¡Hija mía! ¡Que criminales somos de rechazarlos!... No he visto durante mi estancia en la hermosa ciudad de Cataluña un solo catalán.

—¿Pues que habia? ¿Rebeldes? ¿Separatistas? Digué la dona sorpresa.

—¡No! Todos... todos, castellanos!

EMILI GRAELLS CASTELLS.

Fuetades

Dissapte, dia 28, á les 10 del vespre, en l' Associació Obrera Nacionalista de Gracia, donará una conferencia en Joseph Batista, tractant sobre 'l tema «De Nacionalisme Catalá».

A un poble de Castella, va esser aixafat per un tren un *buen patriota* qu' hi havía pujat no més que per coneixer á n' en Romanones.

Sempre 'ns dol que prengui mal un semblant nostre; empró á n' aqueix cas, gaire bé estém per dir qu' ho mereix tot, per dolent que sigui, l' home que fa un sol pas mes enllá de l' altre per coneixer á tant bona pessa com es el coix de mal peu i enemic de Catalunya, durant quina gestió ministerial varen tirarse tantes bombes á Barcelena.

Sembla qu' *això del moro* mai acaba d' arreglarse.

I nosaltres creiém que cada dia s' anirá espatllant més.

Tant á n' el secá com á n' el regadiu de la moreria.

Hi han cosas que, com diuen les dones, *es porten á la massa de la sang*.

Al nostrs estimat company Nofre, l' hi ha sortit un gra al nas que l' amoina molt.

Empró no es això lo pitjor. si no que 's tem qu' encare n' hi surtin d' altres de més empipadors.

¡Com que cada dia 's veuen coses noves.!

Aviat comensarán las operacións del sorteig dels minyons qu' han d' entrar en *qutnta*.

I la Diputació Provincial i l' Ajuntament, segons prevé la llei, contribuirán á tots els actes preparatoris.

No obstant, una persona que n' está molt ben enterada, ens ha assegurat qu' els Diputats provincials i 'ls regidors catalanistes, no intervindrán en cap de les esmentades cerimonias.

Consti qu'això no mes ho havem sentit á dir.

Deia'l compte—Rei en *Pere del Punyalet* al sigle XIV:

A tot poble es legut é pot demanar á son princep é senyor la sua presencia per tres coses: La primera per demanar gracies é libertats. La segona per demanar justicia é egualtats. La terça per defendrer lurs lochs é heretats.

Si guardats vostres furs é constitucións é vostres privilegis aquí trobarets quantes donacións los han fetes é veurets que sots els pus francs (això es **els mes lliures**) *pobles del mon.*

Això 'ls deia á n'els Catalans.

Al sigle XX hi ha una llei anomenada de jurisdiccións feta per un govern *lliveral* i unes corts lliverals, que diu:

«Artículo 1.°...»

No cal que copiém res.

N'hi ha prou ab dir qu'en Feliu i en Danyans encare son á la presó degut á les prescripcións d' una llei tant lliveral.

I es que'ls catalans del sigle XIV sabían imposarse i'ls del sigle XX son molt amics de l'ordre i dels interessos materials.

Mai havia passat ab els quinzenaris lo que are passa.

N' hi han molts d' aquets infelissós que passen deu i dotze quizenes seguides.

Encare no surten al pati de la presó, i per lo tant quant acaben la quinzena i no han tingut ocasió de cometre cap delicte, tornen á agafarlos i 'ls portan lligadets altra vegada al govern civil i d' allí á la presó, el mateix que si aguessin afanat una carretada de melóns ó que si 'ls haguessin atrapat jugant al monte.

Es veu que nostre Sanxo (per lo groixut, no per lo enginyós) te molt respecte á la llivertat individual.

Els guardies municipals s' han atrevit á protestar contra unes paraules del regidor senyor Lopez, per creureles ofensives per 'l cos que constitueixen, i han anat á queixarse á l' Arcalde.

Aquest bon senyor els ha donat tota mena de satisfaccións i 'l senyor Lopez també.

I cap diari ab tants com s'en publique á Barcelona, ha posat en aqueix punt les coses á n' el seu lloc.

Qu' es el de defensar el dret dels regidors á censurar, si aixis ho creuen convenient, á tots els empleats del municipi, encare que sigan guardies municipals.

Dels facultatius de la casa cada dia s' en diuen coses grosses, i á n' aqueixos, com empleats, no 'ls queda més remei que callar.

Si nosaltres ens haguessim trobat á n' el lloc de l' arcalde, quant els representants de la guardia varen anar á protestar de les paraules d' un regidor, per tota resposta els hauriem dit: Queda disolta la guardia municipal.

I aixis hauriem fet respectar el dret d' un representant del poble de dir á dins de la casa comunal tot quant cregui convenient por el millor servei de la ciutat.

El nombre corresponent la á setmana entrant, el publicarém el vinent dilluns, dia 30 de Desembre: será un veritable

Extraordinari de "La Nova Tralla"

dedicat á la memoria del Dr. RIZAL, martre de les llibertats de Filipines i victima del fanatisme, en l' aniversari del seu fusellament.

Aqueix nombre será dos á colors i valdrá no més 5 centims.

Are la policia 's dedica á recollir armes, sens dupte ab el piadós objecte de que 'ls ciutadans no 's fassin mal.

Empró lo bonic del cas es qu' els encarregats d' aqueix servei van armats fins á les dents.

¡Oh la lógica dels que manen!

L' altre dia al Congrés espanyol, mentres els diputats s' esgargamellaven tractant de l' Instrucció Pública y procurant lluhirse ab discursos académics per sortir del pas i desfer el mal efecte d' *alló dels 200 millons* qu' ells no tindrán de pagar, el Ministre qu' diu Rodriguez com cualsevol... mortal, roncava, fent petar una bacaina darrera l' altra.

Proposém qu' aqueix Sr. Rodriguez se 'l fassi ministre perpétuu.

A n' aqueix pais es una sort tenir un ministre que dormi fort.

Si 'n Moret ho hagues fet aixi, no tindriam llei de jurisdiccións.

I si 'n Maura i 'ls qu' hi han hagut avans d' ell, ho haguessim fet sempre això de dormir, no tindriem el garbu x de lleis, reglaments i Reials ordres qu' á cada pas ens entrebaquen.

No fa gaires dies á un inspector de policia l' hi varen pendre la cartera.

¡Pobre home! Devía éstar distret vigilant als nacionalistes.

En Weyler s' ha enrabiat i diu que 's retira de la política, empró persones que n' están ben enteradas, asseguren qu' aquest ha sigut el procediment pera que 'l *gran pacificador* pugui passar me aviat al maurisme.

Siga 'l qu' es vullga, Catalunya no ha de guanyari res. Per aixo no 'ns preocupa semblant cambi.

Un tal Burguete s' entreté desde *allá dalt* á parlar dels cataláns, del catalanisme i de la qüestió catalana.

Hi ha molta gent aficionada á enraonar d' alló que no entén.

Per si no ho sabien els hi recordarém.

Diu qu' aviat serém cuatre.

I que nosaltres pagarém el gasto.

Hay que buscar soluciones de concordia y suavizar asperezas para llegar á una verdadera confraternidad...

Are si que veiém que va de debó això de *suavizar asperezas*.

Per això deuen tenir á la presó a n'en Feliu i á n'en Danyans.

Per *suavizar asperezas*, precisament.

Es qu' *á la cuenta* aqueixos companys nostres debian ser dos grops molt grossos,

SUSCRIPCIÓ

	Pts.	Cts.
Joana Pujol i dues sardanistes de la colla «Guiselda».	1	50
Joan Salas	0	50
Joan Santías.	0	25
Grop Radical Tarregada	1	50
Grop de l'Avenç Nacionalista.		
Jaume Riera.	0	30
Francesc Tiane.	0	50
Ernés Puigmober.	1	00
J. Joan Ventura	0	25
Joan Groyes Ricart	0	30
Nofre Pieras.	0	25
Joan Coll Prelats.	0	30
Antón Casas.	0	25
Joseph Samsó.	0	25
Marcell Aragay.	0	50
Jesep Torres	1	00
Joseph Cuspinera.	1	00
Joan Vidal	0	25
Joan Desple.	0	25
Daniel Vila.	0	30
Vicens Amaig.	0	10
Juli Padrós.	0	25
Antón Ferré	0	25
Domingo Sanpera.	1	00
Ftancesc Vila.	0	50
Vicens Roca.	0	50
Alfrec Constantí.	0	40
Anton Puig.	0	30
Un Trallero.	0	25
Ignasí Torra	0	25
Garriga	0	25
Un N Radical.	0	25
Benet Mora.	0	50
Un Manso	0	25

Imp. Xalapeira, Primpcesa, 19.—Barcelona